

Buren, bulldozers en begonia's
zaterdag NCRV, Nederland 1, 19.00 uur

Halen de bananen de winter?

Het Parool
vr. 11-1-'02

HET WORDT toch geen SBS6-ellende met bijbehorende schijnvertoning? had Robert Jan van nummer 23 aan Cees van nummer 21 gevraagd. "Nee," had Cees geantwoord, "dit is een serieuze aangelegenheid en het wordt echt heel mooi en leuk." En zo is het, kunnen wij beamen na het zien van de eerste aflevering van *Buren, bulldozers en begonia's*, een docusoap die de NCRV vanaf zaterdag twaalf weken lang uitzendt.

Ook de persinformatie over de serie deed aanvankelijk het ergste vermoeden. De NCRV voelt zich verplicht aandacht te geven aan 'het domein natuur', en had bedacht dat negen aaneengesloten stadstuinjes moesten worden verbouwd tot 'een mooi stuk natuur'. Daarbij zie je voor het geestes-oog een zoveelste bewegende tuinreclame, waarin zwaar gesponsorde Hendrik-Jan-de-Tuinmannen in de grond wroeten. En bij onwetende mensen thuis de boel grondig verbouwen, was dat ook niet een gejat idee? Dat valt dus alleszins mee. Het enige minpuntje is het op verkeerde momenten versneld afdraaien van bepaalde scènes. Daar moet ook een irriterend opjagend muziekje onder, alles kennelijk om de vaart erin te houden. Heeft het onderwerp niet nodig, werkt zelfs tegen: de quasi-grappigheid leidt af van de aandacht en toegewijdheid waarmee bewoners en tuinarchitecten bezig zijn. Begin vorig jaar ging programmamaker Els Froger op zoek naar een gemiddeld Nederlands stadsstraatje met een gemêleerde bevolking. Min of meer toevallig kwam ze terecht in de Zandhofsestraat in de Utrechtse wijk Wittevrouwen. Door het enthousiasme van bewoner Cees, die Froger als eerste ontmoette, werden het de huisnummers 11 tot en met 27. Cees kreeg alle burens mee, ook de eerst weerspannige Robert Jan, die na een verbouwing geen zin had in nog meer troep.

Het begin van de Zandhofsestraat, uitkomend op het na veel buurtprotest uiteinde-

Utrechtse tuintjes worden grondig verbouwd.

lijk geheel ontvulde en gerestaureerde Griftpark, is inderdaad een proper en goedelijk stukje buurt. Ik kan dat weten, omdat ik elf jaar lang op nummer 17 heb gewoond. Dat gaf extra spanning aan het zien van de eerste aflevering: wie zou ik allemaal herkennen?

Het was meteen raak: daar heb je Lucien en Rien met de kinderen. Ook hij is in die zeventien jaar wat ouder, dikker en grijzer geworden. O ja, ze waren van 15 naar 27 verhuisd. Maar de anderen? Niemand meer. Mevrouw Van Zenderen dood, Jan en Tiny naar Vledderveen, Stoker dood, onze pianostemmer René weg, ons eigen huis al twee keer ververst.

Toch even naar binnen. Die maffe Spaanse plavuizen liggen nog in de keuken, het door ons aangelegde tegelplateautje voor de ka-

chel is er nog. En in de tuin, destijds plaatsje met grasveldje, is de sering behouden. Het heet nu bostuin. Niet dat er al veel bomen staan, maar bostuin moest het nu eenmaal worden.

Dan maar naar Lucien. Die heeft, lijkt het, de spannendste tuin laten aanleggen. De eerste helft van zijn leven heeft hij in Suriname gewoond, het heimwee is nooit voorbij gegaan. Zoals ook in de eerste aflevering is te zien, kozen Rien en Lucien voor een (sub)tropische tuin.

Zo was de opzet: elke bewoner liet vorig jaar juni in goede samenspraak met een van de drie tuinarchitecten de tuin ontwerpen die het meest bij zijn eigen, individuele levensstijl paste. Lucien ('Wij zijn niet zulke voorgrondfiguren, tv-camera's in huis zagen we niet zo zitten') was helemaal om, nadat hij

het ontwerp van Janine ten Horn had gezien. Els had hem tevoren al vérgaand overtuigd: het zou meer worden dan amusement, het zou ook gaan om verbetering van de ecologie en daarmee van de leefbaarheid in de straat. "Dat kwam goed over."

De serie, die gewoon van begin tot eind de ontwikkelingen in en rond de tuintjes en hun bewoners volgt, kent twee vaste onderdelen per aflevering. Onder auspiciën van de Vereniging Natuurmonumenten is er een uitstapje naar een stukje 'echte' natuur ter inspiratie. Zo laat de boswachter van het Dwingelerveld zien hoe je een vijver moet aanleggen om kleine watersalamanders en groene kikkers te lokken: "Ze komen vanzelf, ook in de stad." De goede man ziet even over het hoofd dat zijn kikkers over Batmankwaliteiten zullen moeten beschikken: de tuintjes liggen in een afgesloten blok.

Het andere uitstapje, door de bewoner zelf, gaat naar een tuinkweker waar een keus is te maken uit het materiaal.

Zo kwamen Lucien en Rien terecht bij een 'junglegek' in Steenwijkerwold, waar ze uit tal van soorten bamboe konden kiezen. Resultaat is dat Lucien weer een beetje tropen thuis heeft. Een palm, een vijgenboom, rozemarijn, kiwi, passiebloem, bamboe en twee bananenbomen, dik ingepakt in stro bij de vorst van deze dagen.

Het was twee weken rotzooi in huis, maar Lucien heeft er achteraf geen moment spijt van. "Ik was geen tuinman, ben dat nu wel. Ik zit echt in spanning of de bananen de winter halen. Wakker worden is een feest: je kijkt nu over al die tuinen heen omdat de schuttingen verlaagd of weg zijn. En er komen veel meer vogels dan vroeger lekker in de grond wroeten. Er is een mooi resultaat neergezet."

MAURITS SCHMIDT